

ВОЛОНТЕРСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ — РІЗНОВИД СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Відповідно із Конституцією України наша держава є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою (ст.1). Соціальна держава прагне забезпечити кожного громадянина гідними умовами існування, надати йому можливості для самореалізації, а при настанні певних обставин — соціальний захист. Звідси, метою регулювання соціальної сфери є захист кожного громадянина від можливих ризиків соціально-економічного розвитку, а держава виступає гарантом соціальної безпеки громадян. Найбільш гострими соціальними проблемами на сьогодні в Україні є посилення диференціації населення за доходами, безробіття, поглиблення територіальних диспропорцій в рівні життя населення, соціальні і воєнні конфлікти, сирітство, складність і суперечливість духовного стану, тощо. В таких умовах багаторазово зростає роль соціальної роботи в суспільстві.

В сучасних умовах державна правова модель соціальної політики не здатна вчасно реагувати на негативні соціальні наслідки, а значить ліквідувати дисбаланс між своїми зобов'язаннями і соціально-майновими потребами громадян, у зв'язку із чим потребує реформування, зокрема, шляхом залучення невідприємницьких організацій до надання необхідного спектра соціальних послуг і виконання робіт, результати яких були б спрямовані на створення оптимальних умов життя і діяльності людини, сприяння її морального і фізичного розвитку, а також забезпечення реалізації конституційних прав і свобод громадян як найвищої державної цінності.

Різновидом соціально-орієнтованих організацій виступають волонтерські організації, діяльність яких здійснюється на підставі Закону України «Про волонтерську діяльність» [1] (далі — Закон) та інших нормативно-правових актів.

Відповідно до Закону волонтерська діяльність — добровільна, безкорислива, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами та волонтерськими організаціями шляхом надання

волонтерської допомоги. Волонтерські організації наділяються статусом юридичної особи, який здійснюється центральним органом виконавчої влади у сфері волонтерської діяльності на підставі письмової заяви від імені цієї юридичної особи на безоплатній основі

Волонтери надають волонтерську допомогу на підставі договору про провадження волонтерської діяльності, укладеного з волонтерською організацією.

Волонтерська діяльність здійснюється за такими напрямками: надання волонтерської допомоги з метою підтримки малозабезпечених, безробітних, багатодітних, бездомних, безпритульних, осіб, що потребують соціальної реабілітації; здійснення догляду за хворими, інвалідами, самотніми, людьми похилого віку та іншими особами, які через свої фізичні, матеріальні чи інші особливості потребують підтримки та допомоги; надання допомоги громадянам, які постраждали внаслідок стихійного лиха, екологічних, техногенних та інших катастроф, у результаті соціальних конфліктів, нещасних випадків, жертвам злочинів, біженцям; а також особам, які через свої фізичні або інші вади обмежені в реалізації своїх прав і законних інтересів; проведення заходів, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища, збереженням культурної спадщини, історико-культурного середовища, пам'яток історії та культури, місць поховання; сприяння проведенню заходів національного та міжнародного значення, пов'язаних з організацією масових спортивних, культурних та інших видовищних і громадських заходів; надання волонтерської допомоги для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру, а також за іншими напрямками, не забороненими законодавством.

Волонтерська діяльність ґрунтується на принципах законності, гуманності, рівності, добровільності, безоплатності, безкорисливості, неприбутковості, а, звідси, невідповідно, визнається формою благодійництва.

Закон не зазначає в якій організаційно-правовій формі може бути створена волонтерська організація, але з урахуванням того, що волонтерство — форма благодійництва, а волонтерська організація — юридична особа, яка здійснює свою діяльність без мети одержання прибутку, можна припустити, що, по-перше, відповідно до положень Цивільного кодексу України — це непідприємницька юридична особа; по-друге, створюватися така організація може у тих організаційно-правових фор-

мах, які передбачені Законом України «Про благодійництво та благодійні організації» [2], проте з урахуванням особливостей, які визначені Законом «Про волонтерську діяльність» та іншими законами України (ст. 2 Закону). Вважаємо, що волонтерська організація не може функціонувати у формі волонтерського товариства, а у формі волонтерського фонду або волонтерської членської організації — може, оскільки відповідно до Закону така організація може надавати волонтерську допомогу, зокрема, і шляхом залучення осіб, які є її членами (ч.3 ст.5 Закону). У цьому випадку волонтерська організація провадить волонтерську діяльність безпосередньо.

Проте волонтерська організація може залучати волонтерів для надання ними такої допомоги, уклавши з ними письмовий договір про провадження волонтерської діяльності. За цим договором волонтер зобов'язується за завданням волонтерської організації особисто безоплатно надавати волонтерську допомогу її отримувачам протягом установленого в договорі строку, а волонтерська організація зобов'язується надати волонтеру можливість здійснювати волонтерську діяльність та відшкодовувати йому витрати, пов'язані з виконанням договору. На період надання волонтерської допомоги волонтерська організація зобов'язана застрахувати волонтера.

Таким чином, волонтерська організація виконує також і соціальну функцію підтримки своїх співробітників і добровольців (волонтерів), залучаючи в волонтерську діяльність частину населення.

Отримувачами волонтерської допомоги є фізичні особи, які отримують її на підставі договору про надання волонтерської допомоги, укладеного з волонтерською організацією. Але якщо зазначений договір або договір про надання волонтерської допомоги за напрямками волонтерської діяльності, що не передбачають надання допомоги конкретним особам, буде укладений з волонтерською організацією з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, організаціями, установами (закладами) незалежно від форм власності, отримувачами волонтерської допомоги будуть зазначені органи і юридичні особи.

Проте, волонтерські організації за власної ініціативи можуть здійснювати волонтерську діяльність без укладання договорів про надання волонтерської допомоги, але при умові, якщо така діяльність здійснюється за напрямками, що не передбачають надання допомоги конкретним особам.

Використані матеріали:

1. Про волонтерську діяльність: Закон України від 19.04.2011 № 3236-У1 // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 42, ст. 435.
2. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від від 05.07.2012р. № 5073-У1 // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 25, ст. 252.

Замуравкина Р. М., ассистент кафедры гражданского права № 1 НЮУ им. Я. Мудрого

ВЫДЕЛ И РАЗДЕЛ ЖИЛОГО ДОМА И КВАРТИРЫ

Объектом права собственности в жилищной сфере являются жилой дом и квартира. Они могут принадлежать на праве общей собственности двум или более лицам, т.е. быть общим имуществом. Правовой режим общего имущества определяется нормами гл. 26 (ст. 355-372) Гражданского кодекса Украины (далее — ГК). Они в равной мере распространяются и на те отношения, материальным объектом которых является жилой дом или квартира.

Однако возможность эффективно применить к вышеобозначенным объектам правила о разделе общего имущества и его выделе зависят непосредственно от того, являются ли они делимыми или неделимыми вещами (ст. 183 ГК). Ответ на этот вопрос не был дан ни законодателем, ни цивилистической наукой. Но поскольку проблема раздела и выдела объектов жилищной сферы, прежде всего, стояла перед судами в процессе рассмотрения ими конкретных гражданских дел, высшие судебные органы, по сути, и определили их юридическую природу.

Относительно жилого дома первоначально это было сделано еще в постановлении Пленума Верховного Суда СССР от 31.07.1981 г. № 4 "О судебной практике по разрешению споров, связанных с правом собственности на жилой дом" (п. 11). Затем нашло отражение в постановлении Пленума Верховного Суда Украины от 04.10.1991 г. № 7 "О